Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

1.10.2026

VN/97/2026
VN/97/2026-MMM-84

Eduskunta, maa- ja metsätalousvaliokunta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen tiistaina 6.10.2026 klo 10.00

HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 Teema: PL 30, Metsätalous ja muut luonnonvarat.

Asiantuntijalausuntonani koskien hallituksen esitystä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 esitän maa- ja metsätalousministeriön osalta kunnioittavasti seuraavaa.

Metsätalouden määrärahat momenteittain:

30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain (71/2023) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen. Määrärahaa esitetään ensi vuodelle 38,747 miljoonaa euroa. Tämä on 2,5 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna. Lisäys on tarkoitus käyttää metsälannoitukseen.

Vuonna 2027 alkaa taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea koskeva kokeilu. Vuoden 2029 loppuun asti kestävän kokeilun ajan taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea korotetaan keskimääräistä suuremman lehtipuuosuuden jättämisestä.

Vuoden 2026 määrärahat ennustetaan käytettäväksi kokonaan, eikä varat todennäköisesti tule riittämän kaikkiin maksatuksiin. Ensi vuodelle siirtyvien maksatusten määrä on arvioilta 21-23 miljoonaa euroa. Mikäli tältä vuodelta siirtyy ensi vuodelle paljon maksatuksia tämä heikentää ensi vuoden rahoituksen riittävyyttä.

Momenttiin sisältyy myöntövaltuus. Myöntövaltuutta esitetään ensi vuodelle 15 miljoonaa euroa. Myöntövaltuuden käyttöä edellyttäviä työlajeja ovat terveyslannoitus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen sekä yksityisteiden perusparannus. Taimikon ja nuoren metsän hoito ei edellytä myöntövaltuutta.

Vuoden 2026 myöntövaltuus ei riitä kaikkien vuonna 2025 saapuneiden yksityisteiden perusparannushankkeiden hyväksymiseen. Tänä vuonna tullaan ensimmäistä kertaa metsätalouden tukijärjestelmän historiassa tekemään hylkääviä tukipäätöksiä myöntövaltuuden loppumisen takia. Maanomistajilla on hylkäävän tukipäätöksen jälkeen mahdollista hakea tukea uudelleen, mikäli hanketta ei ole aloitettu. Tällöin tukitaso on aikaisempaa alhaisempi.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö				
PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

30.40.45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain (71/2023) nojalla tuen maksamiseen metsien biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi. Momentille esitetään ensi vuodelle 12,027 miljoonaa euroa. Tämä on miljoona euroa enemmän kuin tänä vuonna. Määrärahalla rahoitetaan ympäristötukisopimuksia, metsäluonnon hoitoa ja kulotusta, sekä ns. kokeiluhankkeina lehdon luonnonhoitoa, suon ennallistamista ja ensi vuodesta alkaen myös suojavyöhykkeen jättämistä. Määrärahalla toteutetaan METSO- ja Helmi –ohjelmia. Tavoitteena on ohjelmien täysimääräinen toteuttaminen, mutta vuoteen 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi rahoituksen kolminkertaistamista.

Momenttiin sisältyy myöntövaltuus. Myöntövaltuutta esitetään ensi vuodelle kaksi miljoonaa euroa. Myöntövaltuuden käyttöä edellyttäviä työlajeja ovat ns. kokeiluhankkeet, lehdon luonnonhoito, suon ennallistaminen ja suojavyöhykkeen jättäminen.

EU:n ennallistamisasetus tuli voimaan 18.8.2024. Suomi on valmistellut kansallista ennallistamissuunnitelmaa, jota METSO- ja Helmi -ohjelmilla toteutetaan.

30.40.46. Valtionavustus Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Suomen metsäkeskukselle esitetään 41,254 miljoonan euron rahoitusta. Vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna määräraha nousee 0,180 miljoonaa euroa. Määrärahassa on vähennyksenä huomioitu hallitusohjelmasäästöjä 0,5 miljoonaa euroa. Palkkausten tarkistukset lisäävät momentin määrärahaa 0,680 miljoonaa euroa.

Suomen metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen.

30.40.47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain (1114/2020) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen. Määrärahaa esitetään ensi vuodelle 4,2 miljoonaa euroa. Tämä on 3,2 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna. Lisäys liittyy joutoalueiden metsitystukijärjestelmän jatkoon. Talousarvioesitykseen liittyy hallituksen esitys laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 21.9.2026. Esityksen mukaan tukijärjestelmä otettaisiin uudelleen käyttöön eli metsitystuen hakeminen ja myöntäminen olisi jälleen mahdollista. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2027 alusta ja metsitystukea koskeva tukihaku avautuisi metsäkeskuksessa 31.3.2027 ja päättyisi 31.12.2029. Tukijärjestelmässä joutoalueella tarkoitetaan esimerkiksi maatalouskäytön ulkopuolelle jääneitä peltolohkoja ja turvetuotannosta poistuneita alueita.

Vuosina 2021—2023 voimassa olleen tukijärjestelmän nojalla tehtiin myönteisiä tukipäätöksiä yhteensä 6 650 hehtaarille. Momentin määrärahaa käytetään tehtyjen tukipäätösten mukaisten hoitopalkkioiden maksatuksiin. Vuonna 2027 metsitystä jatketaan lakimuutoksen nojalla. Ensi vuonna tavoitteena on toteuttaa uusia metsityshankkeita 2 200 hehtaarilla ja momentin määrärahaa käytetään näiden hankkeiden perustamiskorvausten maksatuksiin.

Momenttiin sisältyy myöntövaltuus. Myöntövaltuutta esitetään ensi vuodelle 7,959 miljoonaa euroa, joka mahdollistaa tukipäätösten tekemisen 3 000 hehtaarin pinta-alalle.

30.40.53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää metsäpuiden siemenviljelysten perustamista ja metsäpuiden siementuotannon kehittämistä varten myönnettävien valtionavustusten maksamiseen sekä valtionavustusten maksamiseen luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille. Momentille esitetään 1,332 miljoonaa euroa, mikä on samansuuruinen kuin vuoden 2026 rahoitus.

30.64.50. Metsähallitus

Metsähallituksen yleistehtävänä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi ja toimia tuloksellisesti. Metsähallituksen liiketoiminnan toimialana on sen hallintaan osoitetun valtion maa- ja vesiomaisuuden taloudellinen hyödyntäminen sekä maa- ja vesiomaisuuden hallintaan liittyvää liiketoimintaa harjoittavien tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden hallinnointi.

Maa- ja metsätalousministeriö on alustavasti asettanut Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2027 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) 156,6 milj. euroa. Tavoite vastaa 6,3 prosentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Alustava tuloutustavoite vuonna 2027 on 165,0 milj. euroa vuoden 2026 tuloksesta. Tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liiketoiminnan kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Tulostavoite ei edellytä Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmissa asetettujen hakkuutavoitteiden nostamista. Valtioneuvosto päättää tuloutuksen määrästä vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä. Metsähallituksen tuloutus menee momentille 13.05.01.

Metsähallituksen liiketoiminnan metsämaan pinta-ala oli vuoden 2025 lopussa 3 484 000 ha, mistä metsähallituslain mukaisten yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden takia käyttörajoituksen piirissä oleva pinta-ala oli 619 000 ha. Kokonaan talouskäytön ulkopuolella oli 348 000 ha ja rajoitetun käytön piirissä 271 000 ha. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioonottamisesta aiheutuva kokonaispanostuksen taso oli vuoden 2025 lopussa 127,4 milj. euroa.

Metsähallitus tekee liiketoiminnan investointeja alustavan investointisuunnitelman mukaan 14,8 milj. eurolla. Merkittävimmät investointikohteet ovat tuulivoimapuistojen rakenteet ja hankekehitys sekä puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja tutkimuksen tarpeisiin tehtävät maa- ja vesialuehankinnat. Muita merkittäviä investointikohteita ovat maa- ja vesirakennushankkeet.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen esitetään maa- ja metsätalousministeriön pääluokan momentille 30.64.50 määrärahaa 6,651 miljoonaa euroa, mikä on 506 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2026. Vähennyksestä 0,423 miljoonaa euroa aiheutuu hallitusohjelmasäästöistä ja 0,150 miljoonaa euroa kuluvalle vuodelle osoitettujen kertaluonteisten lisäysten poistumisesta. Lisäyksenä huomioitu palkkausten tarkistukset, 63 000 euroa. Talousarviossa osoitetavien määrärahojen lisäksi Metsähallitus saa käyttää ne Metsähallitukselle kertyvät julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan. Kertyvien tulojen määräksi arvioidaan 6 550 000 euroa, joista metsästyksen ja kalastuksen tuloja 6 100 000 euroa ja metsäpuiden siemenen myyntituloja 450 000 euroa.

Lisäksi julkisten hallintotehtävien hoitamiseen esitetään rahoitusta ympäristöministeriön pääluokan momentille 35.10.52 niihin tehtäviin, joita ympäristöministeriö ohjaa.

Tutkimus ja kehittämistoiminta

Metsäalan kehittämishankkeiden rahoitukseen on käytettävissä osa momentin 30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistämisen määrärahasta. Määrärahasta arvioidaan käytettäväksi metsäbiotalouden tiedepaneelin rahoitukseen 800 000 euroa, kansallisen metsästrategian toimeenpanoon ja muihin metsäalan kehittämishankkeisiin 1,439 miljoonaa euroa, metsäbiotalouden arvonlisän kasvattamista edistäviin toimiin 500 000 euroa ja metsätuhojen ennaltaehkäisyyn 700 000 euroa. Metsätuhojen ennaltaehkäisyyn liittyvillä toimilla lisätään metsäalan toimijoiden ja metsänomistajien tietoa ja osaamista metsätuhoista sekä keinoista, joiden avulla niihin ja muihin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin metsätaloudessa voidaan varautua ja riskejä hallita ennakoivasti.

Lisäksi metsätaloutta edistävään tutkimukseen ja kehittämiseen suuntautuu osa momenttien 30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot ja 30.01.22 Tutkimus ja kehittäminen määrärahoista.

yksikön päällikkö, metsäneuvos Erno Järvinen

Jakelu Eduskunta, Marjo-Riitta Seppälä